

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 7 november 1946 kl. 11 fm.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 335, i vad densamma avser förslag till förordning angående ändrad lydelse av 17, 60 och 73 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Genom en den 20 september 1946 dagtecknad proposition, nr 335, i vad densamma hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda utdrag av dels statsrådsprotokollen över justitiedepartementens ärenden för den 26 april 1946 samt för förstnämnda dag och dels lagrådets protokoll för den 19 juni 1946, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

Förslag

till

Förordning

angående ändrad lydelse av 17, 60 och 73 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Härigenom förordnas, att 17, 60 och 73 §§ förordningen den 6 juni 1941 om arvsskatt och gåvoskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

17 §.

För företeende — — — för inregistrering.

Anstånd skall bestämmas till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven. Ställes omedelbart eller, om anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, vartill skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas högst ett år från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven.

Anstånd som — — — bouppteckningens registrering.

På framställning — — — motsvarande tillämpning.

Ställd säkerhet — — — vidare gälla.

Om skyldighet — — — i 52 §.

60 §.

Vill någon föra talan mot beslut i skatteärende, har han att till beskattningsmyndigheten inkomma med sina till hovrätten ställda besvär; besvär må anföras, förutom av enskild part, av advokatfiskalen vid hovrätten.

Innefattar beslut av underrätt eller länsstyrelse prövning av fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av skatt, må talan fullföljas inom tre år från beslutets dag. Har part anfört besvär och vill jämväl hans vederpart söka ändring i beslutet, skall denne dock inkomma med sina besvär inom två månader från det delgivning som avses i 52 kap. 7 § rättegångsbalken ägt rum. I sistnämnda fall må vederparten inkomma med besvärslinlaga till hovrätten; prövningen huruvida hans besvärstalan fullföljts på föreskrivet sätt och inom rätt tid skall alltid tillkomma hovrätten.

Då besvär behörigen anförts över beslut, som avses i nästföregående stycke, skall hovrätten städe höra klagandens vederpart över besvären.

Över beslut — — — vitets utdömande.

73 §.

Angående skyldighet för beskattningsmyndighet att i vissa fall lämna meddelande om fastställande av skatt gäller vad Konungen förordnat.

Konungen äger ock utfärda de föreskrifter, som eljest finnas erforderliga för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1948; därvid gälla i tillämpliga delar vad i lagen om införande av nya rättegångsbalken finnes föreskrivet.

Beträffande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen, i vad de hänvisats till bevillningsutskottet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till ovannämnda statsråds- och lagrådsprotokoll.

I propositionen framläggas förutom nu förevarande förslag till förordning angående ändrad lydelse av förordningen om arvsskatt och gåvoskatt vissa andra vid propositionen fogade förslag till ändringar i giftermålsbalken ävensom i lagarna om boskillnad, testamente samt om boutredning och arvskifte. I sist berörda delar har propositionen hänvisats till behandling av lagutskott.

Lagförslagen äro alla av processuell karaktär. De ha utarbetats av processlagberedningen och upptagits i dess betänkande den 17 mars 1944 med förslag till lag om införande av nya RB m. m. (SOU 1944: 9 och 10).

Beträffande här förevarande till bevillningsutskottet hänvisade förslag har *departementschefen* — efter en närmare redogörelse för innehållet i övriga i propositionen framlagda förslag — anfört följande.

»Enligt den nuvarande rättegångsordningen kan fastställande av arvsskatt vid häradsrätt icke äga rum annat än å tingsammansträde. Med hänsyn härtill föreskrives i 17 § arvsskatteförordningen, att om anstånd med sådan åtgärd finnes böra medgivnas, anståndet på landet alltid skall avse tiden till ett framdeles infallande tingsammansträde. I stad äger rätten däremot att inom vissa angivna gränser fritt bestämma anståndstidens längd. Enligt förenämnda lagförslag angående handläggning av domstolsärenden skall häradsrätt vid behandlingen av ärenden angående arvsskatt alltid vara domför med en ensam domare, i regel den som tjänstgör såsom inskrivningsdomare. Något skäl föreligger således ej längre att vid bestämmande av anstånd, som här avses, anknyta till tingsordningen. På grund härav föreslår beredningen, att de regler i förevarande hänseende, som nu gälla för rådhusrätt, göras tillämpliga även å häradsrätt.

I 60 § första stycket stadgas för närvarande bland annat, att besvär över beslut i skatteärende skola anföras hos hovrätten även om beslutet meddelats av länsstyrelse. Såvitt detta innebär att hovrätten skall vara fullföljdsinstans har någon ändring icke ansetts påkallad. Då den nya rättegångsordningen medför, att fullföljdsinlaga skall avlämnas till underrätten eller länsstyrelsen i stället för som nu till hovrätten, föreslås emellertid, att nu ifrågavarande stadgande, till förebyggande av missförstånd, underkastas en redaktionell jämkning.

Andra och tredje styckena av 60 § upptaga bestämmelser för det fall att någon vill överklaga underrätts eller länsstyrelses beslut som innefattar prövning av fråga om fastställande, eftergift eller återvinning av arvs- eller gåvoskatt. I sådant fall gäller nu enligt andra stycket som allmän regel att besvärstiden är tre år, räknat från beslutets meddelande. Har ena parten anfört besvär, är dock motpartens rätt att för sin del söka ändring underkastad särskild tidsbegränsning i anslutning till det förfarande som inlets genom de först inkomna besvären. Fristen för ingivande av ytterligare besvär utgör två månader och skall vanligen räknas från det delgivning som avses i 27 kap. 6 § äldre RB ägt rum eller, i fall varom förmäles i 7 § samma kapitel, från det kungörelse sista gången införts i allmänna tidningarna. Har förklaring avgivits utan att sådan delgivning eller kungörelse skett, skall dock fristen räknas från det förklaringen inkom. Sistnämnda föreskrift står i samband med bestämmelserna i tredje stycket. Enligt dessa skall hovrätten, då besvär anförts över beslut som nyss sagts, alltid höra motparten över besvären. Därvid skola delgivnings- och förklaringstider bestämmas av hovrätten. Är fråga om besvär av advokatfiskalen, skola vanliga regler om sättet för delgivning av besvärshandlingar tillämpas. Beträffande besvär av enskild part skall däremot ett förenklat förfarande komma till användning; besvärshandlingarna skola överlämnas till advokatfiskalen genom hovrättens försorg.

Nya RB:s regler om kommunikation av besvär skilja sig, såsom framhålles i betänkandet, i flera avseenden från de nuvarande bestämmelserna i samma ämne. Enligt 52 kap. 7 § nya RB skall, om hovrätt finner motpart böra höras

över besvär, besvärslagan med därvid fogade handlingar delgivas motparten och föreläggande meddelas honom att inkomma med skriftlig förklaring. I fråga om delgivnings- och förklaringstider skall därvid tillämpas vad i 32 kap. 1 och 2 §§ samma balk finnes stadgat. Delgivningen skall, såsom framgår av 33 kap. 4 §, i regel ske genom hovrättens försorg.

Beredningen uttalar, att med hänsyn till omförmälda föreskrifter i nya RB de stadganden i tredje stycket av förevarande paragraf som avsåge sättet för infordrande av förklaring syntes kunna uteslutas. Även då advokatfiskalen skulle höras över besvär, borde vanliga delgivningsregler utan olägenhet kunna tillämpas. En konsekvens därav vore, att regeln i andra stycket om beräkning av besvärstid för motpart i fall då delgivning eller kungörelse icke ägt rum förlorade sin betydelse. Även föreskriften hur sådan tid skulle beräknas då förklaring infordrats genom kungörelse bleve, såsom framginge av 33 kap. 12 § nya RB, överflödig.

I överensstämmelse med dessa uttalanden föreslås, att de nuvarande bestämmelserna på nu ifrågavarande punkt ersättas med en föreskrift att besvärstiden för motpart alltid skall räknas från det delgivning som avses i 52 kap. 7 § nya RB ägt rum.

Såsom förut anmärkts följer av nya RB:s fullföljdsregler, att klagande i ärende angående arvsskatt eller gåvoskatt skall inkomma med besvärslaga till underrätten eller länsstyrelsen i stället för som nu till hovrätten. Beredningen framhåller emellertid, att om talan fullföljdes i anslutning till besvär som tidigare anförts av motparten, särskilda skäl talade för att besvärslagan borde kunna få avlämnas direkt till hovrätten. I sådant fall hade beskattningsfrågan redan dragits under hovrättens prövning, och klaganden önskade sannolikt ofta anföra besvär i samband med avgivandet av förklaring. Vidare kunde framhållas, att besvärstid skulle räknas från det klaganden erhållit del av motpartens förut anförda besvär samt att upplysning om den tidpunkt då så skett funnes tillgänglig i hovrätten men icke hos beskattningsmyndigheten. Ur verkställighetssynpunkt vore det enligt beredningens uppfattning icke av någon egentlig betydelse, till vilken myndighet besvären inkomme. Beskattningsmyndighetens beslut ginge nämligen i verkställighet utan hinder av förd klagan.

På grund av vad sålunda anförts har beredningen övervägt att för nu avsedda fall föreskriva skyldighet att inkomma med besvärslaga till hovrätten. Emellertid har beredningen ansett lämpligare att, till förebyggande av rättsförluster för enskilda parter på grund av misstag angående fullföljdsreglerna, valfrihet mellan hovrätten och beskattningsmyndigheten medgävas. Med hänsyn till den förut berörda svårigheten att hos beskattningsmyndigheten fastställa när besvärstiden börjat löpa har emellertid frågan, huruvida talan fullföljts på föreskrivet sätt och inom rätt tid, ansetts alltid böra prövas av hovrätten. Bestämmelser av nu angiven innebörd ha upptagits i 60 § andra stycket i förslaget.

Slutligen har i ett nytt fjärde stycke föreskrivits, att tid för fullföljd av talan mot beslut som ej innefattar prövning av fråga om fastställande,

eftergift eller återvinning av skatt skall räknas från det klaganden erhöi del av beslutet. För närvarande löper i dylika fall klagotiden från dagen för beslutets meddelande.

Beträffande förevarande förslag har lagrådet vid 60 § av anförda skäl hemställt om uteslutande av det i fjärde stycket upptagna stadgandet att besvärstid i vissa fall skall räknas från erhållen del av beslutet. Denna lagrådets hemställan har beaktats.

Därjämte har lagrådet — under erinran att det av riksdagen antagna förslaget till lag om handläggning av domstolsärenden innehöi föreskrift om skyldighet för rätten att under vissa förutsättningar avsända underrättelse om tiden för besluts meddelande till den som beslutet gått emot — framhållit, att i ärende rörande fastställande av arvsskatt eller gåvoskatt i sådant hänseende i stället borde tillämpas vad som stadgats i kungörelsen den 7 november 1941 angående skyldighet för domstolar och länsstyrelser att i vissa fall lämna meddelande om fastställd arvsskatt eller gåvoskatt. På grund därav borde enligt lagrådets mening i 73 § arvsskatteförordningen införas en föreskrift att i fråga om skyldighet för beskattningsmyndighet att i vissa fall lämna meddelande angående beslut i ärenden rörande fastställande av skatt skall gälla vad Konungen förordnat.

Även vad lagrådet sålunda föreslagit har jag ansett mig böra biträda.»

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 335, till den del propositionen hänvisats till bevillningsutskottet, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående ändrad lydelse av 17, 60 och 73 §§ förordningen den 6 juni 1941 (nr 416) om arvsskatt och gåvoskatt.

Stockholm den 6 november 1946.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bärq, Wahlmark, Velander, Ekman, Robert Berg, Gustaf Elofsson, Franzon, Wetter och Carl Eric Ericsson samt

från andra kammaren: herrar Lövgren, Hagberg i Malmö, Björklund, Orgård, Janson i Frändesta, Falk, Jonsson i Skedsbygd, Nilsson i Kristinehamn, Fröderberg och Vigelsbo.
